

موضوع عملیات ها
عنوان والفجر 10 و علي شيميائي
نوع مقاله گزارش
منبع خبرگزاری مهر
چکیده بمباران شیمیایی حلبچه یکی از جنایتهای بشری است که در سایه سکوت کشورهای غربی و مدعیان دموکراسی به وقوع پیوست و عراق پس از سردشت وحشیانه ترین حملات شیمیایی را علیه مردم غیرنظامی در 25 اسفند 1366 در حلبچه انجام داد. عملیات والفجر 10 به عنوان آخرین عملیات هجومی ایران به علت همزمان شدن با بمبارانهای موشکی و شیمیایی عراق علیه مواضع ایران و نیز وقوع جنایت شیمیایی صدام علیه مردم حلبچه کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

بمباران شیمیایی حلبچه یکی از جنایتهای بشری است که در سایه سکوت کشورهای غربی و مدعیان دموکراسی به وقوع پیوست و عراق پس از سردشت وحشیانه ترین حملات شیمیایی را علیه مردم غیرنظامی در 25 اسفند 1366 در حلبچه انجام داد. عملیات والفجر 10 به عنوان آخرین عملیات هجومی ایران به علت همزمان شدن با بمبارانهای موشکی و شیمیایی عراق علیه مواضع ایران و نیز وقوع جنایت شیمیایی صدام علیه مردم حلبچه کمتر مورد توجه قرار گرفته است. پس از عملیات کربلای 5 و 8، ایران در سال 66 برای پاسخگویی به بمباران و موشکباران مناطق مسکونی و احقاق حقوق خود با تغییر منطقه عملیاتی از جنوب کشور به غرب و شمالغرب در صدد برآمد تا قدرت رزمندگان اسلام را بار دیگر به جهانیان نشان دهد. ایران به دلیل نداشتن نیروی زرهی و پشتیبانی هوایی مناسب قادر به پیشروی در عمق مواضع دشمن نبود به همین دلیل با توقف عملیات در جنوب ادامه عملیات در غرب طراحی شد و از ابتدای سال 66 سپاه پاسداران در محورهای مختلف جبهه‌های شمال غرب عملیاتی اجرا کرد که بیت المقدس 2 و 3 آخرین نوع، از این عملیات بود. عملیات والفجر 10 از سوی نیروی زمینی سپاه پاسداران با مشارکت قرارگاه رمضان و با حضور نیروهای قرارگاه قدس، فتح و ثامن‌الائمه به ظرفیت 10 لشکر و 9 تیپ شامل 103 گردان در دشتهای سلیمانیه عراق در ساعت 2 بامداد 23 اسفند 1366 با رمز یا رسول‌الله (ص) آغاز شد. در محور قرارگاه قدس، عملیات ظفر 7 با مشارکت نیروهای تحت امر قرارگاه رمضان و اکراد معارض انجام شد و رزمندگان ایران طی 5 مرحله 5 شهر عراق و 120 روستای این کشور را به تصرف در آورده و شهر نوسود نیز پاکسازی شد. در عملیات پیروزمندانه والفجر 10 علاوه بر اسارت بیش از 6 هزار نفر از نیروهای دشمن، بیش از 100 دستگاه تانک و نفربر و همچنین چند قبضه توپ و کاتیوشا و تعدادی خودروهای مختلف از دشمن منهدم شد و غنائمی چون 30-40 دستگاه تانک، 3 دستگاه نفربر ام 113، 50 الی 60 دستگاه انواع توپ، 2 خودرو مخابرات، 3 دستگاه مرکز تلفن ده شماره ای، 2 دستگاه کمپرسی و اقلام دیگری به تصرف رزمندگان اسلام در آمد. توجه کمرنگ رسانه های خبری به پیروزی رزمندگان ایرانی در عملیات والفجر 10 به دلایل متعددی بر می گردد. در واقع واکنش رسانه های خبری و کارشناسان و تحلیلگران محافل سیاسی- نظامی نسبت به عملیات والفجر 10 در فضای ناشی از حملات موشکی عراق به تهران انجام گرفت. ابعاد و تبعات موشکباران تهران که برای نخستین بار انجام می گرفت، بیش از عملیات والفجر 10 در کانون توجهات قرار داشت. علاوه بر آن، عملیات والفجر 10 در غرب کشور انجام شد و فاصله منطقه عملیات تا کرکوک نسبتاً زیاد بود، لذا در مقایسه با منطقه جنوب از اهمیت کمتری برخوردار بود و انعکاس و تاثیر آن در روند تحولات سیاسی- نظامی جنگ کمرنگ تر از انعکاس دیگر عملیتهای بزرگ بود. از طرفی بمباران شیمیایی حلبچه و ابعاد آن به عنوان يك فاجعه هولناك انساني، کلیه رخدادهای جنگ و عملیات والفجر 10 را برای مدت کوتاهی تحت تاثیر قرار داد. بکارگیری سلاحهای شیمیایی توسط عراق در طول هشت سال جنگ تحمیلی علیه ایران از آذر 1361 آغاز شد. عراق به منظور درهم شکستن مقاومت رزمندگان ایران در تکهای شبانه از مقدار محدودی عامل تاول زا استفاده کرد و پس از آن در سال 1362 در پیرانشهر و پنجوین از سلاحهای شیمیایی بهره برد. عراق در اواخر سال 1363 به علت اعتراضهای اروپا و نیز علنی شدن ابعاد گسترده کاربرد این جنگ افزارها موفقاً از بکارگیری این سلاحها در جنگ منصرف شد اما از اوایل زمستان 1364 که رزمندگان ایران با عملیات گسترده توانستند شهر فاو عراق را تصرف کنند، رژیم بعث عراق استفاده از سلاحهای شیمیایی را در سطح وسیعی آغاز کرد و هزاران گلوله توپ و خمپاره حاوی مواد سمی بر مواضع نیروهای ایران شلیک کرد و به دنبال آن نیز در اوایل سال 1366 از جنگ افزارهای شیمیایی به طور انبوه در جبهه مرکزی سومار استفاده کرد.

بمباران شیمیایی شهر مرزی سردشت توسط عراق در هفتم تیر 1366 فجیعترین و وحشتناکترین تهاجم از این نوع بود که منجر به کشته و مجروح شدن عده بسیاری از مردم غیرنظامی محلی شد. جمهوری اسلامی ایران این تهاجم را غیرانسانی اعلام کرد و شهر سردشت را نخستین شهر قربانی جنگ افزارهای شیمیایی در جهان بعد از بمباران هسته ای هیروشیما و ناگازاکی نامید.

سکوت مجامع بین المللی در برابر جنایت جنگی و شیمیایی صدام که به کشته شدن و مجروحیت شیمیایی هزاران شهروند ایرانی منجر شد به سان چراغ سبزی برای صدام تلقی شد که حتی مردم عراق به ویژه منطقه کردستان نیز از جنایات شیمیایی جان سالم به در نبردند. همزمان با عملیات موفقیت آمیز « والفجر 10 » و تصرف برخی از مناطق شمال شرق عراق از جمله شهر حلبچه عراق توسط نیروهای ایرانی که با استقبال اکراد آن منطقه همراه بود، صدام بر آن شد در اقدامی خصمانه و تلافی جویانه، بی رحمانه ترین گزینه یعنی بمباران شیمیایی را انتخاب کند. این هدیه بهاری صدام برای مردم کشورش در آستانه بهار 1367 هزاران کشته و مجروح بر جای گذاشت که آثار و عواقب آن از جمله انواع سرطانها و بیماریهای ریوی پس از گذشت 20 سال از آن حادثه دهشتناک، همچنان بر روی مردم این شهر مشهود است. جنگنده های عراقی در حالی بمبهای شیمیایی را از فراز حلبچه بر سر مردم این منطقه فرو می ریختند که این شهر در دست نیروهای ایرانی قرار گرفته و کردها متهم به همکاری با ایران شده بودند. خشونت دولت بعثی عراق با کردها بر هیچکس پوشیده نیست و صدام این بار آشکارا آن را با بمباران شیمیایی به نمایش گذاشت.

بمباران شیمیایی حلبچه یکی از جنایتهای بشری است که متأسفانه در سایه سکوت کشورهای غربی و مدعیان دموکراسی به وقوع پیوست. این دومین بار بود که عراق پس از سردشت وحشیانه ترین حملات شیمیایی را علیه مردم غیرنظامی در 25 اسفند 1366 در حلبچه انجام داد که حداقل پنج هزار تن از مردم کرد و مسلمان این شهر را به کام مرگ فرستاد و هفت هزار تن دیگر را مجروح کرد.

نیروهای عراقی با استفاده از گاز خردل، اعصاب و سیافوزن به طور مجزا و با فاصله کوتاه، به صورتی که مانند «کوکتل بسیار سمی» درآیند حلبچه را بمباران کردند. روزنامه نیویورک تایمز آمریکا در گزارشی به تاریخ 1367/1/6 این عمل صدام را جنایت جنگی خواند و عذر و بهانه های غیر رسمی صدام را ناجوانمردانه توصیف کرد.

پیش از این، شورای امنیت در برابر نامه ها و هشدارهای مکرر ایران و گزارشات خاویر پرز دکوئیار دبیر کل وقت سازمان ملل متحد مبنی بر استفاده عراق از سلاح های شیمیایی در جنگ با ایران، تنها با صدور بیانیه ای بدون ذکر نام عراق، استفاده از این سلاحها را محکوم می کرد که این باعث گستاخی هر چه بیشتر صدام در استفاده گسترده از این سلاحها شد.

در این شرایط ایران برای آگاهی افکار عمومی، علاوه بر اینکه تعداد زیادی از مجروحان سلاحهای شیمیایی را در بیمارستان های آلمان، اتریش و سوئد و دیگر کشورهای اروپایی بستری کرد، از رسانه های خارجی جهت به تصویر کشیدن جنایات صدام در حلبچه دعوت کرد. انتشار مصاحبه ها و عکس های مجروحان موجب اعتراض و خشم افکار عمومی مردم جهان نسبت به عراق و شورای امنیت شد و آن شورا ناگزیر به دبیرکل اجازه داد که کارشناسانی را به مناطق شیمیایی و بیمارستانهای ایران اعزام کند.

بکارگیری سلاحهای شیمیایی توسط عراق در حالی صورت گرفت که این کشور جزو 12 کشور امضا کننده پروتکل ژنو در منع استفاده از سلاحهای سمی خفه کننده و ترکیبات باکتریولوژیک قرار داشت. پروتکل 1925 میلادی ژنو که طی قطعنامه 2161 B(21) سازمان ملل متحد مجدداً به تصویب رسیده است، صراحتاً استعمال سلاحهای شیمیایی را منع می کند.

رژیم بعث عراق پس از جنگ خلیج فارس طی اظهار نامه هایی به سازمان ملل، به استفاده از انواع سلاحهای ممنوعه از جمله سلاحهای شیمیایی و میکروبی و دارا بودن 50 کلاهک شیمیایی و 25 کلاهک میکروبی برای موشکهای بالستیک خود تا سال 1991 اعتراف کرد.

سکوت مجامع بین الملل و عدم صدور قطعنامه توسط شورای امنیت جهت محکومیت عراق در استفاده از جنگ افزارهای شیمیایی در واقع بدان جهت بود که خود اعضای شورای امنیت در تجهیز عراق به سلاحهای میکروبی و شیمیایی ید طولانی داشتند. بسیاری از کشورهای غربی در تجهیز عراق به سلاحهای شیمیایی از جمله گازهای سمی به کار رفته در حلبچه نقش داشتند و معامله گر هلندی فرانس فان آنرات که سالها پس از این جنایت تنها به 15 سال حبس و پرداخت غرامت به بازماندگان محکوم شد در این مسئله نقش کلیدی داشت.

علي حسن المجيد، معروف به علي شيميايي وزير دفاع وقت عراق و پسر عموي صدام يکي ديگر از جنایتکاران جنگي است که به اتهام مشارکت در بمباران شيميايي ايران در هشت سال جنگ تحميلي، به ویژه بمباران شيميايي مناطق کردنشین عراق و شهر حلبچه در سال 1988(1366) و نیز مشارکت در حمله به کوبت در سال 1990(1369) و سرکوب خونين شيعيان در آستانه جنگ اول خليج فارس، سرانجام توسط نيروهاي آمريکايي در خلال اشغال عراق دستگیر و چندي پيش در 5 ديماه 88 اعدام شد.